

ATURAR, COM SIGA, UNES MEMÒRIES

La llarga lluita pel silenci d'un espia

Peter Wright, ex-agent de l'MI5, ara considerat espia pel govern britànic, pretén publicar un llibre de memòries que pot provocar una de les crisis més fortes dels darrers anys a la Gran Bretanya. L'executiu de Margaret Thatcher ha jugat totes les cartes, per impedir-ne l'edició.

Conxa Rodríguez (Londres)

El govern britànic ha lliurat una llarga i dura batalla per aturar la publicació de les memòries de Peter Wright, un ex-agent de l'MI5, ara considerat com un espia. L'escàndol que pot provocar el llibre ha fet que la mateixa Margaret Thatcher hagi demanat a Bob Hawke, primer ministre australià, la intervenció del seu govern per evitar les revelacions.

El govern britànic ha perdut, finalment, la batalla per aconseguir aturar la publicació de les memòries de Peter Wright, que amenaça de publicar tots els secrets de trenta anys de carrera com a agent de l'MI5, serveis d'informació britànics. Entre aquests figura que Roger Hollis, cap de l'MI5 des de 1956 fins 1965, era un espia soviètic infiltrat ni més ni menys que al cap dels serveis d'informació britànics. D'altres «secrets» que Peter Wright explicarà són els telèfons que els governs britànics intervingueren en moments decisius o el que hi havia al darrere d'algunes decisions governamentals, com ara els fets del Canal de Suez l'any 1956, sovint amagats a l'opinió pública. I també la conspiració muntada contra Harold Wilson, quan aquest era primer ministre.

Per tal d'aturar la publicació d'aquestes memòries el govern brità-

Bob Hawke, primer ministre australià.

nic ha tocat totes les tecles que hi ha al seu abast, però cap d'elles no ho ha aconseguit. El dia 17 d'aquest mes de novembre començà al Tribunal Suprem de Sydney (Austràlia) el procés legal que ha donat la raó, finalment, a l'ex-agent i l'editorial Heinemann d'Austràlia, on ara viu Peter Wright i que ja té un exemplar del llibre. Si Robert Armstrong, secretari d'Estat del govern de Margaret Thatcher i enviat a Austràlia a defensar l'executiu, aconseguia demostrar que la publicació es basa en mentides i que per públic interès no ha de sortir a la llum, podia tornar a Anglaterra amb honors d'heroi. No ha estat així, però.

Fa vuit anys que Peter Wright, ex-agent de l'MI5, deixà el seu carrec i començà a anar-se'n de la llengua amb temes d'espionatge que desacreditaven el govern britànic. El tema des de llavors sacseja de tant en tant l'opinió pública del Regne Unit. Mar-

garet Thatcher digué el 26 de març de 1981 que era impossible provar que Roger Hollis, cap de l'MI5 durant nou anys, fos un espia soviètic. Roger Hollis, que va morir al cap d'un temps d'aixecar-se l'escàndol, de mort natural, havia arribat al cim dels serveis d'informació britànics. Les acusacions de l'ex-agent han anat filtrant-se a poc a poc a la premsa. Els diaris *The Guardian* i el del diumenge, *The Observer*, foren vetats per un jutjat anglès de publicar qualsevol altra filtració de Peter Wright.

El passat mes d'agost, sir Robert Armstrong, en nom del govern, va admetre que algunes de les coses que diu Peter Wright són veritat, però que constitueixen secrets d'estat, i per tant, són impublicables. Fa un any i escaig l'MI5 rebia un altre cop a la seva política d'espionatge. Cathy Mas-siter, una ex-agent, havia deixat el seu càrrec i explicava per televisió com el

Amagar la memòria secreta

V. P.

De primer, vam anar descobrint la llarga de noms que començava amb la CIA i el KGB. Descobrirem el Mossad israelià i tots els seus apèndixs, descobrirem l'MI-5 britànic i la «piscina» francesa. Ens assabentàrem que fins i tot els espanyols tenien o volien tenir serveis secrets i, sorpresos ideològicament, vam arribar a endevinar connexions estranyes.

Els últims anys, però, la comunitat dels intel·ligents va al vol. Igual dinamiten vaixells ecologistes a Auckland, que tomben avions de la força aèria sandinista. Igual fan creure que ha mort Kim Il Sung que desvelen que els vaixells de la Marina Reial Anglesa circulaven armats de material nuclear cap a la guerra de les Falkland-Malvines.

Els secrets estan deixant de ser-ho. Les últimes setmanes han descobert que Israel té la bomba nuclear. Secret

desvelat. I al cap de pocs dies hem descobert com Mordechai Vanunu —l'home que en revelà el secret— desapareixia misteriosament. Desaparegué, il·legalment, a Anglaterra. Manies d'espia aquestes de fer desaparèixer.

A Nicaragua, el peculiar juí emprès contra Hansfeus no amaga l'actuació de la contra i els seus contactes, legals o il·legals, però semisecrets, amb el Pentàgon. Allò de vendre armes secretament a l'Iran per tal d'aconseguir que Teheran intercedesca en l'alliberament dels ostatges libanesos ja és de fer riure. I l'últim secret sobre la taula avui és que els rebels de Surinam s'entrenen amb l'ajut del servei secret holandès.

Ja poden intentar amagar les memòries dels espies. El dia que les puguem llegir totes, segurament haurem de canviar els llibres d'història i descobrirem que la política que porten els diaris és només la punta de l'iceberg de tot. □

govern havia intervingut els telèfons dels principals dirigents de la CND (Campaign for Nuclear Disarmament) i com alguns dels seus agents es feien passar per doble-agent per aconseguir informació. El programa de televisió no es pogué aturar, però les acusacions de Cathy Massiter no eren tan fortes com les que fa Peter Wright.

L'ex-agent, que ara viu jubilat a Austràlia, assegura que pot provar amb documentació, fets i proves contundents, fruit de 30 anys de carrera a l'MI5, totes les acusacions que té a punt de publicar. L'editorial Heinemann d'Austràlia té encara més pressa que el mateix ex-agent. El govern britànic ha fet quasi tot el que té a l'abast per aturar la publicació del llibre, i ha contestat sense resultats 147 preguntes davant el Tribunal Suprem de Sydney per continuar o acabar la llarga lluita contra Peter Wright.

L'MI5 ha pressionat en el darrer any l'ASIO (Australian Security Intelligence Organisation) per arribar a un acord entre les dues institucions i Peter Wright. L'acord no s'ha aconseguit. Fa pocs mesos el govern britànic es dirigí al govern australià perquè aquest facilités un pacte entre el govern britànic i Peter Wright, en el qual aquest darrer s'hauria de comprometre a restar en silenci. La primera ministra britànica, Margaret Thatcher, demanà fa unes setmanes a Bob Hawke, primer ministre australià, la col·laboració del seu govern per aturar

les revelacions del l'ex-agent britànic. Cap d'aquests intents no ha donat bon resultat per al govern conservador del Regne Unit, que pot caure en descrèdit si Peter Wright demostra el que Margaret Thatcher no pogué, o no volgué demostrar, l'any 1981 da-

vant el Parlament. ¿Fou Roger Hollis un espia soviètic al cap de l'MI5? Els casos d'espionatge i contraespionatge escandalitzen de temps en temps el govern del Regne Unit, però aquest és el que més tinta ha fet córrer en molts anys, i això només és el principi. □

GUERRA PEL PODER AL 1600 DE L'AVINGUDA DE PENNSILVÀNIA

Maror a la Casa Blanca

La desastrosa conferència de premsa realitzada per Reagan dijous passat ha posat en relleu les fortes tensions que hi ha al seu govern pel que fa als afers exteriors.

V. Partal

A Washington les avingudes porten el nom dels distints estats dels EUA. Al número 1600 de l'avinguda de Pennsilvània hi ha una casa especial, iniciada, segons els plans de James Hoban, el 1792. Fins el 1902 era coneguda amb el nom d'*Executive Mansion*. Però des que la pintaren d'un fort color blanc rebé cada vegada més el qualificatiu de *La Casa Blanca*. El seu llogater no és un individu qualsevol. Sol canviar cada quatre o cada vuit anys. Ara el seu nom és Ronald Reagan.

Segurament mai des que arribà a la presidència Ronald Reagan no havia passat per moments tan difícils políticament. Dimecres passat la ciutat era un rumor espès i l'ànec coixet

(apel·latiu afectuós amb què és conegut el president) caminava en cercles per la Sala Oval. Diumenge, George Shultz, el secretari d'Estat (ministre d'Afers Exteriors), arquitecte de la moderació del govern republicà, havia realitzat unes declaracions a la CBS en les quals, a banda de trencar el secret que s'havien autoimposat els membres del gabinet, manifestava el seu desacord amb la política del president Reagan respecte als ostatges libanesos i les negociacions amb l'Iran. «Que quede molt clar que parle a títol personal», digué. I quedà clar.

Quedà molt clar que ell no havia tingut res a veure amb l'operació McFarlane i que aquesta havia estat responsabilitat del conseller nacional de Seguretat John Poindexter. Quedà molt clar, per tant, que el ministre d'Afers Exteriors no sabia res d'una